

This project is funded
by the European Union

**Podrška razvoju regionalne politike
na nacionalnom nivou - Srbija**

Project implemented by a
consortium led by Ecorys

Novi kontekst planiranja regionalnog razvoja u Srbiji

Sjaak Boeckhout

Okrugli sto "Regionalne strategije razvoja - podrška
održivom i sveobuhvatnom razvoju - primer Srbije"
Zaječar, 20. septembar 2011

REGPOL
Assistance to
Regional Policy Development at
National Level - Serbia

REGPOL
Assistance to
Regional Policy Development at
National Level - Serbia

Sadržaj

- **Novi kontekst planiranja regionalnog razvoja**
- **Pozicioniranje regionalnih razvojnih strategija**
- **Opseg Nacionalnog plana regionalnog razvoja**
- **Opseg regionalnih razvojnih strategija**
- **Skica i sadržaj regionalnih razvojnih strategija**
- **Principi uspešnog regionalnog razvoja**

Novi kontekst planiranja regionalnog razvoja

- **Usvajanje Zakona o regionalnom razvoju** (2009, izmenjen i dopunjen 2010.) sa različitim inovacijama koje se tiču planskih regiona, savetodavnih tela, uključenja partnera, integrisanosti sa drugim planovima
- Ekonomska i finansijska kriza je izgleda **povećala regionalne razlike** u Srbiji
- Proces pristupanja EU zahteva **viziju i politiku za rešavanje problema regionalnih razlika**, stavljenu u širu regionalnu perspektivu
- Važeća Nacionalna strategija regionalnog razvoja 2007-2012 uskoro **ističe**

Pozicioniranje regionalnih razvojnih strategija

- Zakon o regionalnom razvoju (Zakon) definiše različite planske dokumente za regionalni razvoj:
 - **Nacionalni plan regionalnog razvoja (NPRR)**
 - **Regionalne razvojne strategije (NSTJ2)**
 - **Programi za finansiranje razvoja regiona**
- Prema Zakonu (Član 14) planski dokumenti za regionalni razvoj su važan osnov za nacrt **prostornih planskih dokumenata**. U isto vreme ovi dokumenti moraju imati u vidu važeće dokumente za prostorno planiranje
- Planski dokumenti za regionalni razvoj takođe moraju biti **usaglašeni sa ostalim nacionalnim i međunarodnim planskim dokumentima i praksom**

Poredak strateških dokumenata regionalnog razvoja

Ciljevi regionalnog društveno-ekonomskog planiranja

Navode specifična uputstva za svaki NSTJ 2 region u okviru sledećih mogućih **nacionalnih strateških ciljeva**:

- **Stvaranje blagostanja i zapošljavanja**, kroz podsticanje inovativnog i preduzetničkog privrednog sektora, rast postojećih preduzeća i podsticanje održivih start-up preduzeća, podržavanje sektora rasta i privlačenje održivih stranih investicija
- **Stvaranje uslova za održivi rast** kroz ciljne i progresivne investicije javnog sektora u neophodnu infrastrukturu kako bi se podstakao i podržao privredni rast i osigurao poboljšani kvalitet života za građane Srbije
- **Nazovaj ljudskog kapitala Srbije** kroz razvoj stručne, zdrave i obrazovane **radne snage koja je u stanju da privuče investitore, i kroz podršku stručnom usavršavanju u ključnim sektorima** kako bi se odgovorilo na potrebe, imajući u vidu dugoročne zahteve tržišta rada u budućnosti

Opseg Nacionalnog plana

- Nacionalni plan će predstavljati sektorski i regionalni **integrirani plan** ekonomskog i socijalnog razvoja Srbije
- Nacionalni plan će imati **sveobuhvatan pristup** tako što će uključiti sva resorna ministarstva koja opredeljuju značajna sredstva za regionalni (i lokalni) razvoj
- Nacionalni plan predviđa redovne **vertikalne** (između nacionalnog i nižih nivoa) **kao i horizontalne** (međusektorske) **konsultacije i koordinaciju politike** za proces planiranja i programiranja, uključujući i zainteresovane strane izvan vladinog sektora
- Zakon o regionalnom razvoju predviđa da Nacionalni plan bude usvojen za period od 10 godina i pruži **nacionalni okvir** za regionalne razvojne strategije i programe finansiranja na NSTJ2 nivou

Opseg regionalnih razvojnih strategija

- Regionalne razvojne strategije će biti usvojene na **period od 5 godina**
- Pripremljene pojedinačno za **svaki planski region (NSTJ 2)**, u skladu sa Nacionalnim planom i prioritetima regionalnog razvoja iznetim u tom dokumentu
- **Svrha i uloga svake regionalne razvojne strategije** je da obezbedi:
 - kontekst za održivi društveno-ekonomski razvoj i iskorišćenje nacionalnih i međunarodnih izvora finansiranja
 - da omogući različitim pod-regionima da dostignu svoj potencijal povezivanjem nacionalnih, regionalnih i lokalnih aktivnosti za poboljšanje društveno-ekonomske situacije
- **Drugačiji pristup** za regione AP Vojvodina i Beograd u odnosu na ostale NSTJ 2 regione

Strateški pravci za regionalne razvojne strategije

- Ostvarenje **stabilnog i održivog socio-ekonomskog razvoja** diversifikacijom regionalne ekonomije i upotrebom lokalnih potencijala
- **Smanjenje razlika između i unutar regiona** i jačanje veza između gradova i sela, u okviru NSTJ 2 regiona i u celoj Srbiji
- Napori za ostvarenje **ekonomske i socijalne kohezije** u širem evropskom kontekstu

Sadržaj strateškog planiranja

Socio-ekonomska analiza
 Analiza tipologije/modeliranja

Matrica SWOT analize

Komparativne prednosti regiona
 Strateške orijentacije - VIZIJA

Strateški ciljevi

Prioritetni (konkretni) ciljevi

Mere/inicijative

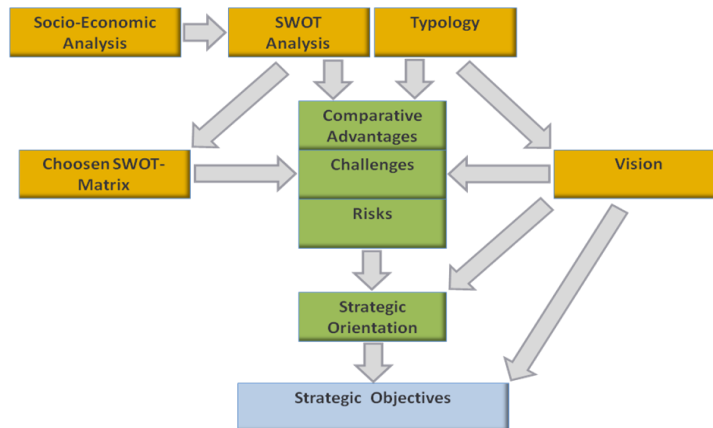
Skica Regionalne razvojne strategije (1)

- **Analiza stanja**, koja uključuje popis i procenu:
 - fizičko-geografskih karakteristika, ekonomske situacije, prirodnih resursa
 - javne infrastrukture** (transport, obrazovanje, energetika, sanitarna, komunalna, socijalna, kulturna i turistička infrastruktura, itd.)
 - stanja životne sredine**, uključujući identifikaciju kritičnih zona i zaštićenih područja
 - kretanja u ključnim sektorima poslovanja**, uključujući poljoprivredu, turizam, proizvodnju, usluge, proizvodnju energije, maloprodaju, itd.
 - demografskog razvoja i resursa na tržištu rada**
 - ruralnog razvoja** i međuzavisnosti sa ključnim urbanim područjima
 - specifičnih područja i zona dispariteta** u okviru regiona
 - analize zainteresovanih strana**

Skica Regionalne razvojne strategije (2)

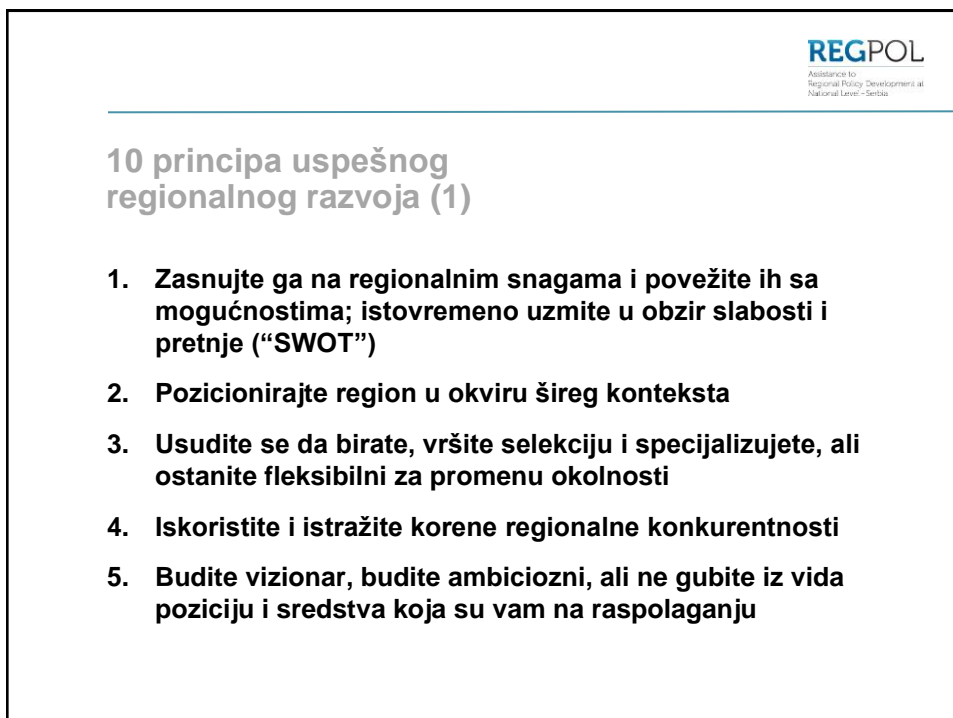
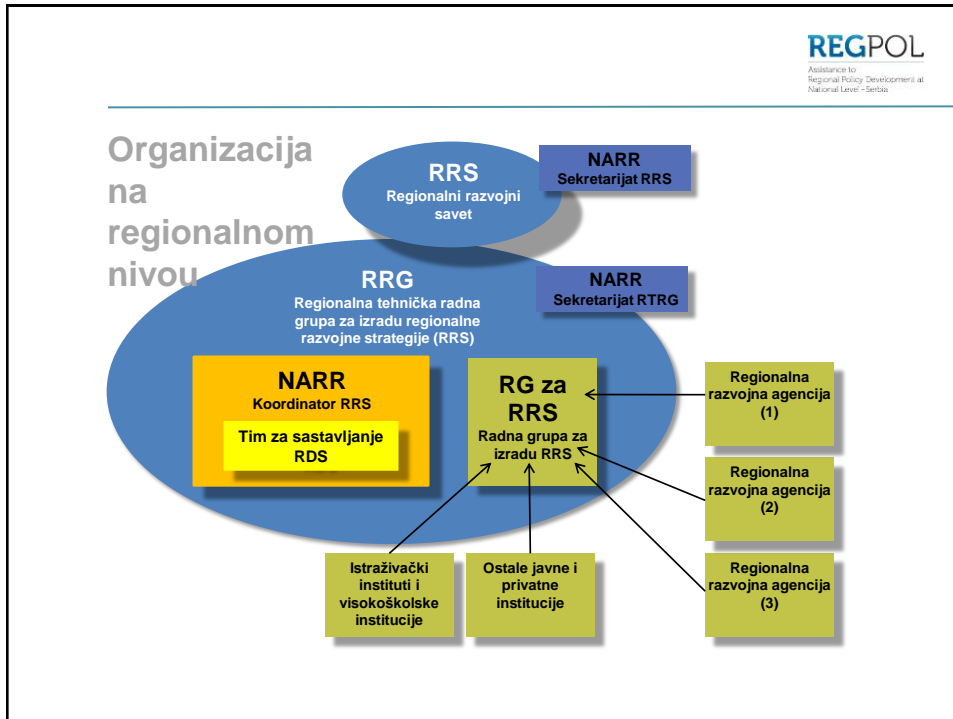
- **SWOT analiza**, zasnovana na komparativnoj analizi ključnih elemenata stanja u regionu i postojeće strukture
- **Vizija razvoja regiona** u kontekstu analize stanja/SWOT analize i mogućeg razvoja situacije u relevantnim sektorima i širem regionu
- **Strateški ciljevi i prioriteta** razvoja regiona, u okviru konteksta prioriteta definisanih u Nacionalnom planu
- **Prioritetne razvojne inicijative i projekti**, gde će biti navedeno koje operacije i aktivnosti će biti neophodne u kojim okolnostima kako bi se unapredila socio-ekonomska situacija u regionu
- **Organizacija primene strategije**

Predlog strukture izrade strategije

Ključni principi strateškog planiranja

- Fokus na promene i realizaciju razvojnih aktivnosti – bez bavljenja dnevnom problematikom
- Saradnja između različitih zainteresovanih strana, socijalnih i ekonomskih partnera – uključenje NVO i privatnog sektora
- Fleksibilnost ugrađena u strateški plan – reagovanje na promene ambijenta
- Fokus na iskorišćenje i mobilisanje unutrašnjih/regionalnih resursa i potencijala
- Fokus na ograničeni broj strateških pitanja
- Ciljevi definisani u skladu sa idejama ključnih zainteresovanih strana
- Srednjoročna očekivanja, srednjoročni/kratkoročni planovi realizacije
- Monitoring i procena

10 principa uspešnog regionalnog razvoja (2)

6. Integrišite ekonomske, socijalne i ekološke domene (i druge ako je neophodno)
7. Kreirajte partnerstva, ali iznad svega stimulišite stvarne aktivnosti
8. Prepoznajte uloge partnera i povežite sve nivoe
9. Obezbedite ostvarenje i održanje dugoročne perspektive
10. Ulažite u sticanje, očuvanje i širenje pravih iskustava

Thank you for your attention!
Hvala na pažnji!

REGPOL
Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja
Kancelarija 304
Bulevar kralja Aleksandra 15, Beograd
tel: 011 285 53 27
www.regpol.rs